

**Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Żyrzyn za 2025 r.**

Żyrzyn, dnia 14 kwietnia 2026 r.

Spis treści:

1.Wstęp.	str.3
2.Podstawa prawna sporządzenia analizy.	str.3
3.Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Żyrzyn.	str.4
4.Możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.	str.5
5.Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, analiza kosztów poniesionych przez gminę w 2025 roku w związku z : odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.	str.5
6.Liczba mieszkańców gminy objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w stosunku do których gmina powinna podjąć działania w celu złożenia deklaracji.	str.7
7.Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Żyrzyn.	str.7
8.Osiągnięte poziomy wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.	str.9
9.Kontrole	str.9
10.Podsumowanie i wnioski	str.10

1. Wstęp.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r., poz.733), gminy zobowiązane zostały do wykonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie.

Analiza ma na celu zweryfikowanie:

- a) możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Żyrzyn w zakresie możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- c) kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi tj. kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- d) dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców,
- e) liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, w imieniu których gmina powinna podjąć działania,
- f) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Niniejsza analiza ma dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia analizy.

Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10, w związku z art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r., poz. 733).

Niniejsza analiza została sporządzona na podstawie sprawozdań i raportów złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne z terenu Gminy Żyrzyn oraz innych dostępnych danych (np. informacji księgowych) mających wpływ na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Żyrzyn.

Gmina Żyrzyn jest gminą wiejską zajmującą powierzchnię 129,24 km². Jest to typowa gmina rolnicza, na której znajduje się 1 872 gospodarstw rolnych. W 2025 r. gminę zamieszkiwało 6 265 mieszkańców, w tym 30 osób zameldowanych na pobyt czasowy (stan na 31.12.2025 r.). W skład gminy wchodzi 15 sołectw: Bałtów, Borysów, Cezaryn, Jaworów, Kośmin, Kotliny, Osiny, Parafianka, Skrudki, Strzyżowice, Wilczanka, Wola Osińska, Zagrody, Żerdź i Żyrzyn.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęte były zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i nieruchomości niezamieszkałe, na których powstały odpady komunalne. Odpady komunalne, zgodnie ze złożonymi deklaracjami odbierane były od właścicieli raz w miesiącu.

Wyposażenie nieruchomości w pojemnik na odpady zmieszane należy do właściciela nieruchomości, natomiast worki do gromadzenia odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny udostępniane są przez przedsiębiorcę świadczącego usługę odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy tj. Zakład Usług Komunalnych w Puławach Sp. z o.o., ul. Dęblińska 2, 24-100 Puławy, z którym Gmina Żyrzyn w drodze przetargu nieograniczonego zawarła umowę dnia 1 grudnia 2025 r. na **„Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy Żyrzyn oraz z PSZOK w okresie od 1 stycznia 2026 roku do 31 grudnia 2027 roku.**

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka następujących frakcji odpadów:

- a) w pojemnikach - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- b) w workach koloru niebieskiego – papier i tekturę,
- c) w workach koloru żółtego – opakowania z tworzyw sztucznych i metali oraz opakowania wielomateriałowe,
- d) w workach koloru zielonego – szkło,
- e) w workach koloru brązowego – odpady ulegające biodegradacji,
- f) w workach koloru szarego – popiół. Popiół odbierany był 3 razy tj. w miesiącach: lutym, maju i grudniu.
- g) w lipcu 2025 roku odbył się odbiór odpadów wielogabarytowych z przed posesji właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Żyrzyn.

4. Możliwości techniczne i organizacyjne Gminy Żyrzyn w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na terenie Gminy Żyrzyn nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie zmieszane odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania z terenu Gminy są przekazywane do Zakładu Unieszkodliwienia Odpadów Komunalnych przy ulicy ul. Dęblińska 96 w Puławach, odpady zielone (ulegające biodegradacji) przekazywane są do Kompostowni w Puławach przy ul. Komunalnej 11.

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Borysów, z którego korzysta rokrocznie porównywalna liczba osób (PSZOK jest miejscem popularnym i mieszkańcy często z niego korzystają), czynny jest w każdą sobotę w godzinach od 7⁰⁰ do 15⁰⁰. Za odpady dostarczone do PSZOK właściciele nieruchomości z terenu Gminy Żyrzyn nie dokonują żadnych dodatkowych opłat.

Do PSZOK-u właściciele nieruchomości mogli dostarczać następujące rodzaje odpadów: zużyte opony, meble i odpady wielkogabarytowe, odpady zbierane selektywnie (szkło, papier i tekturę, tworzywa sztuczne i metale, tekstylia), popiół paleniskowy, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, chemikalia i opakowania po środkach ochrony roślin, odpady pochodzące z remontów mieszkań prowadzonych samodzielnie, baterie i akumulatory, odpady zielone i inne odpady ulegające biodegradacji, przeterminowane leki.

Wszystkie gospodarstwa domowe posiadają pojemniki na zmieszane odpady komunalne, worki polietylenowe w kolorze żółtym, niebieskim, zielonym, brązowym, szarym/czarnym.

W 2025 roku wszystkie zebrane odpady w punkcie PSZOK odbierane były przez Zakład Usług Komunalnych w Puławach Sp. z o.o., ul. Dęblińska 2, 24-100 Puławy,

5. Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, analiza kosztów poniesionych przez gminę w 2025 roku w związku z: odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Dla nieruchomości zamieszkałych wysokość opłaty zależna jest od ilości osób zamieszkałych w jednym gospodarstwie domowym oraz od sposobu gospodarowania odpadami. Od września 2021 r. do czerwca 2025 r. opłata za odbiór odpadów na terenie Gminy Żyrzyn wynosiła 28,00 zł/osobę dla osób nieposiadających kompostownika i 27,00 zł/osobę dla osób posiadających kompostownik. Od lipca 2025 r. opłata za odbiór odpadów wynosiła 35,00 zł/osobę dla osób nieposiadających kompostownika i 27,00 zł/osobę dla osób posiadających kompostownik. Od października 2025 r. opłata za odbiór odpadów wynosi 35,00 zł/osobę dla osób nieposiadających kompostownika i 31,00 zł/osobę dla osób

posiadających kompostownik. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne zbierane są w sposób nieselektywny, wynosi 70,00 zł/osobę. W przypadku nieruchomości, na których znajdował się domek letniskowy opłata do 2024 roku wynosiła 169,00 zł a od rok 2025 bez względu na długość okresu korzystania z nieruchomości wynosi 205,00 zł. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne zbierane są w sposób nieselektywny, wynosi 410,00 zł.

Głównym kosztem funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest koszt odbioru i zagospodarowania odpadów.

Wydatki poniesione w 2025 roku w ramach gospodarki odpadami komunalnymi to kwota - 2 296 929,96 zł, w tym koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych - 2 153 544,86 zł, - pozostałe wydatki - 143 385,10 zł. (wynagrodzenia pracowników, zakup materiałów szkolenia, usługi pocztowe i telekomunikacyjne).

Wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2025 roku wyniosły - 1 811 030,03 zł. W porównaniu do 2024 r. wzrosły o **16,4 %** koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami spowodowane większym kosztem usługi świadczonej przez ZUK w Puławach.

Przychody wzrosły w porównaniu do 2024 roku o **2,3%** (opłata za odbiór została zmieniona od października 2025 r.). Deficyt systemu w 2025 r wyniósł – **485 899,93 zł** i został pokryty z budżetu Gminy.

2025 r.		
Koszty	Przychody	Deficyt
2 296 929,96 zł.	1 811 030,03 zł.	485 899,93 zł.

W roku 2025 przyjęto łącznie 769 sztuk deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tj. deklaracji złożonych po raz pierwszy wraz z korektami dotychczas złożonych deklaracji. W przypadku powzięcia informacji na temat nieruchomości nowo powstałych podejmowane są czynności zmierzające do złożenia deklaracji.

W celu wyegzekwowania zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2025 roku, zostało wysłanych 126 upomnień na kwotę – 69 025,49 zł. W 2025 roku wyegzekwowano zaległości na kwotę 25 815,11 zł.

6. Liczba mieszkańców gminy objęta systemem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz analiza liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w stosunku do których gmina powinna podjąć działania w celu złożenia deklaracji.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba osób zameldowanych na terenie Gminy Żyrzyn wynosi 6 265. Zgodnie ze złożonymi deklaracjami systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objętych było 5 190 osoby.

Różnica pomiędzy liczbą osób zameldowanych, a objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wynika m.in. z tego, że znaczna część uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zamieszkania. Wśród osób czynnych zawodowo wielu mieszkańców wykonuje swoją pracę w odległych miastach lub innych krajach. Są również osoby zameldowane, które od wielu już lat nie mieszkają na terenie Gminy Żyrzyn.

Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzanie ich ze stanem faktycznym oraz wzywianie właścicieli nowo wybudowanych i zamieszkałych nieruchomości do złożenia deklaracji na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

7. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Żyrzyn.

W okresie od 1.01.2025 r. – 31.12.2025 r. z terenu Gminy Żyrzyn odebrano z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, PSZOK odpady w ilości : **1 380,43 Mg**

- Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Żyrzyn pochodzących z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych wyniosła: **875,72 Mg**.

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość odpadów (Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	42,22
15 01 07	Opakowania ze szkła	104,36
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	118,24
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	23,64
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	178,82
ex 20 01 99	Popioły paleniskowe gospodarstw domowych	58,12
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	350,32

- Ilość odebranych odpadów komunalnych z PSZOK wyniosła: **504,71 Mg**

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Ilość odpadów (Mg)
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	20,18
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	35,40
15 01 07	Opakowania ze szkła	13,04
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,07
16 01 03	Zużyte opony	25,10
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	174,19
20 01 11	Tekstylia	42,82
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,08
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	1,33
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	4,73
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,15
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione 20 01 33	0,13
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,72
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,65
ex 20 01 99	Popioły paleniskowe gospodarstw domowych	4,78
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	59,17
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	120,16

- w listopadzie 2025 roku został skruszony gruz budowlany na PSZOK w ilości ok 1567,00 Mg za kwotę 28 911,15 zł.

- w 2025 roku dwukrotnie w PSZOK zorganizowana została nieodpłatna zbiórka folii rolniczej. Folia została odebrana przez firmę KORNEX w ilości 12,34 Mg folii.

Odpady z sektora handlowego i usługowego oraz z instalacji publicznych podobne są do odpadów komunalnych w zabudowie mieszkaniowej, jednakże charakteryzują się innym składem morfologicznym (więcej odpadów opakowaniowych – papier, tektury, tworzyw

sztucznych). Ilości odpadów mogą się także różnić w zależności od rodzaju prowadzonej działalności przez dany pomiot.

Na terenie gminy działają 250 podmioty gospodarcze o charakterze handlowym, usługowym i produkcyjnym posiadających głównie miejsce wykonywania działalności na terenie Gminy Żyrzyn. (Dane pozyskane z urzędu . Raport gminny z CEiDG, stan na dzień 31.12.2025 rok). Ponadto istnieje 16 instytucji o różnym profilu działania, m.in. urzędy, szkoły, przedszkole, żłobek i OSP.

8.Osiągnięte poziomy wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: **wskaźnik osiągnięty – 0,00 %.**

- Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:

wskaźnik osiągnięty –59,95 % (minimum ustawowe za 2025 r. to 55%)

- Poziom składowania za 2025 rok – **18,97%**

- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe, stanowiące dotychczas odpady komunalne w roku 2025 nie podlegają wyliczeniu, ponieważ po zmianie definicji odpadów komunalnych nie będą wchodziły w zakres tych odpadów (art. 3ust. 1 pkt. 7 ustawy o odpadach). Oznacza to, że gminy w dalszym ciągu będą zapewniały przyjmowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych, w sprawozdaniach komunalnych w dalszym ciągu będą zbierane informacje w zakresie masy ww. odpadów (jednakże bez obowiązku osiągnięcia określonych poziomów ich recyklingu).

9.Kontrole

Z przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733) wynikają obowiązki kontrolne Wójta Gminy nad przestrzeganiem stosowania przepisów ustawy. W 2025 roku działania kontrolne organu skupiły się na:

-kontroli mieszkańców pod kątem przestrzegania zasad prawidłowej segregacji odpadów; efektem działań było 9 wezwań przesłanych do mieszkańców o przestrzeganie zasad,

-kontroli podmiotów gospodarczych, których obowiązkiem jest posiadanie umów na wywóz odpadów komunalnych powstających w przedsiębiorstwie,

-kontroli firm wpisanych do RDR w zakresie odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy-
przeprowadzono kontrole jednej firmy,

-kontroli kompostowników – przeprowadzono 42 kontroli.

10. Podsumowanie i wnioski

Dokonując podsumowania efektów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2025 Gmina Żyrzyn wdrożyła i w pełni realizowała obowiązki w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Zapewniła odbiór wszystkich odpadów komunalnych z terenu gminy, zarówno niesegregowanych (zmieszanych), bioodpadów selektywnych, jak i tzw. problemowych, które można oddawać do PSZOK. Pozostałe odpady były odbierane przez wykonawcę u „źródła” ich powstania t.j. sprzed nieruchomości właściciela. Wszystkie usługi świadczone są przez gminę w ramach poniesionej opłaty za gospodarowanie odpadami przez właścicieli nieruchomości.

W zakresie wymagań ustawowych co do osiągnięcia poziomów recyklingu i odzysku odpadów komunalnych, 2025 rok jest zadowalający. Osiągnięcie poziomu okazało się możliwe dzięki dużemu strumieniowi bioodpadów poddawanych recyklingowi u „źródła” w przydomowych kompostownikach. Przeprowadzony na początku roku proces ankietyzacji wśród mieszkańców, pozwolił na uwzględnienie ponad 778,56 Mg odpadów ulegających biodegradacji w poziomie recyklingu. Jednocześnie na horyzoncie widoczny jest już cel roku 2026, za który poziom do osiągnięcia to już 65%.

Z pewnością można stwierdzić, że kolejne zmiany w prawie, oraz coraz bardziej wyśrubowane standardy przetwarzania odpadów i rosnące poziomy recyklingu spowodują po raz kolejny wzrost cen usług w obszarze odpadów.

Gmina Żyrzyn na lata następne konsekwentnie zdąża w kierunku promowania segregacji u źródła prowadzącej do uzyskania wysokiej jakości surowca wtórnego – możliwie jak najmniej zanieczyszczonego, oraz do promowania kompostowania w przydomowych kompostownikach przez edukację polegającą m.in. na dostarczeniu mieszkańcom ulotki informacyjnej przedstawiającej zasady segregacji odpadów. Wszystkie działania informacyjno-edukacyjne powinny umożliwić maksymalną akceptację społeczeństwa, dla przyjętego systemu gospodarki odpadami, przy jednoczesnym wypracowaniu nawyków segregacji odpadów we własnych gospodarstwach domowych.

Należy wdrożyć również dodatkowe środki zapobiegania powstawaniu odpadów, takie jak:

1) Propagowanie wśród mieszkańców świadomych i mądrych zakupów, opierających się na jakości i trwałości kupowanego przedmiotu;

- 2) Zachęcanie do zakupu przedmiotów czy urządzeń wielokrotnego użytku;
- 3) Promowanie korzystania z usług naprawczych, zamiast kupna nowych przedmiotów;
- 4) Umożliwianie mieszkańcom robienia ekologicznych zakupów przez stymulację mechanizmów rynkowych, która wpłynie na:
- zakup produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku;
 - zakup produktów w zbiorczych dużych opakowaniach nie tylko w jednostkowych;
 - zakup koncentratów zwiększających wydajność, a tym samym zmniejszających opakowanie danego produktu;
 - zakup produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku z możliwością ich kaucjonowania.

Sporządziła:

Joanna Tusińska-
Inspektor Referatu Inwestycji,
Gospodarki i Ochrony Środowiska

Zatwierdził:

Wójt Gminy Żyrzyn- Andrzej Bujek